

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att de förluster som kreditförsäkringen under åren 1992 och 1993 åsamkade pensionsskyddscentralen skall skjutas fram till senare år. Då kreditförsäkringsandelen av pensionsavgiften för 1995 skall utgöra högst 0,5 procentenheter för de ansvar som uppstått före 1994, i stället för 0,7 procentenheter som annars behövs. Den återstående delen av finansieringen av dessa ansvar skall enligt förslaget uppbäras i försäkringspremierna för 1996—1998.

Propositionen inverkar på försäkringspremierna enligt lagen om pension för arbetstagare,

lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden och lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande.

Samtidigt föreslås en precisering i det stadgande enligt vilket ansvaren för kreditförsäkring skall minskas.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 1995, dock så, att den ändringen genom vilken kreditförsäkringsansvaren kan minskas träda i kraft redan före denna tidpunkt.

MOTIVERING

1. Nuläge

Pensionsskyddscentralen upphörde att bedriva kreditförsäkringsrörelse vid ingången av 1994 med stöd av lagen den 19 november 1993 om ändring av lagen om pension för arbetstagare (979/93). Enligt sagda lag fick pensionskyddscentralen rätt att överlåta sitt kreditförsäkringsbestånd till ett inhemskt försäkringsbolag som har koncession för kreditförsäkringsrörelse och som pensionsskyddscentralen är delägare i. Pensionsskyddscentralen har överlåtit sitt kreditförsäkringsbestånd till försäkringsaktiebolaget Garantia, som bildades den 5 oktober 1993.

Det gick inte att genom höjning av kreditförsäkringspremierna täcka de utgifter som kreditförsäkringen under åren 1992—1993 åsamkade pensionsskyddscentralen. Det stadgades därför att den del av försäkringspremierna som uppbärs för täckande av kostnaderna för pen-

sionsskyddscentralens egentliga verksamhet 1993 — 1995 kan användas till finansiering av ovan nämnda utgifter. Det stadgas vidare att arbetspensionsanstalterna gemensamt ansvarar för kostnaderna för kreditförsäkringen till den del Garantias medel inte räcker till för att finansiera förluster som uppstått efter 1993.

Flera olika lagar stadgar om hur betalningsförmågan i fråga om kreditförsäkringen skall tryggas. Gällande 13 a § lagen om pension för arbetstagare (395/61) trädde i kraft vid ingången av 1994 (979/93). Via hänvisningsstadgandena berör lagrummet också lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62) och lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (662/85). Lagrummet påverkar inte företagarpensionsförsäkringspremierna.

Samtidigt som det stadgades att pensionskyddscentralen upphör med kreditförsäkringsrörelsen stadgades det också om hur pensions-

skyddscentralen skall minska sina ansvar vad gäller kreditförsäkringsförbindelser av olika längd. Enligt 13 b § lagen om pension för arbetstagare minskar ansvaret för kreditförsäkringar, som utgör säkerhet för lån, i enlighet med avkortningsprogrammet från det belopp som återstår vid utgången av 1993. Ansvaret för övriga kreditförsäkringar minskar årligen med en tolfedel av det belopp som återstår vid utgången av 1993 så att inget ansvar återstår vid utgången av 2005.

2. Föreslagna ändringar

För att kunna trygga kreditförsäkringsbetalningsförmågan blir man, enligt vad man bedömer i dag, tvungen att höja kreditförsäkringsandelen av pensionsavgiften från årets 0,4 procentenheter till 0,7 procentenheter. Ändringen motsvarar en kostnadspost på ca 400 milj. mk.

Eftersom det av olika orsaker finns ett tryck att höja pensionsavgiften för 1995 med flera procentenheter, föreslås det att finansieringen av kostnaderna för 1992 och 1993 vad gäller kreditförsäkringen skall kunna skjutas fram till senare år, dock inte längre från än till 1998.

Propositionen innebär att det vore tillräckligt om den kreditförsäkringsandel som ingår i försäkringspremierna enligt lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden samt lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande år 1995 utgör uppskattningsvis 0,5 procentenheter. Resten av höjningsbehovet skulle åtgärdas i anslutning till försäkringspremierna för 1996—1998.

Enligt 13 a § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare har det varit möjligt att hos pensionsanstalterna uppbära förskott för kreditförsäkringsutgifter som uppstår under det följande året. Det föreslås att detta stadgande utgår såsom obehövligt.

I 13 b § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare stadgas om minskning av ansvar för kreditförsäkringar som utgör säkerhet för

lån. Det har visat sig att detta stadgande medger alltför lite flexibilitet t.ex. i situationer som kräver skuldsanering eller andra betalningsarrangemang. Det föreslås därför att kreditförsäkringsgivaren skall kunna godkänna en sådan mellan borgenär och gäldenär ingången överenskommelse i låneavkortningsprogrammet och i andra villkor, som antas minska utgifterna för pensionsskyddscentralen. På det här sättet kunde man undvika bl.a. onödiga konkurser.

I 15 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare stadgas om uraktlåtenhet vad gäller kreditförsäkring. Eftersom pensionsskyddscentralen upphört med kreditförsäkringsverksamheten föreslås att detta moment utgår såsom obehövligt.

3. Ekonomiska verkningar

Propositionen har inga statsekonomiska verkningar.

På grund av ändringen minskar behovet att höja pensionsavgiften för 1995, med 300—400 milj. mk.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen grundar sig på det förslag som pensionsskyddscentralens styrelse lade fram den 20 april 1994. Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet och pensionsskyddscentralen har deltagit i beredningsarbetet.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1995. Lagens 13 b § 2 mom. föreslås likväl av ändamålsenlighetskäl träda i kraft redan den 1 oktober 1994.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/61) 15 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 22 december 1993 (1467/93), och

ändras 13 a § 1 och 3 mom. samt 13 b § 2 mom., sådana de lyder i lag av den 19 november 1993 (979/93), som följer:

13 a §

Till de kostnader för pensionsskyddscentralen som avses i 12 § 1 mom. 5 punkten kan 1995—1998 även räknas belopp som behövs för att täcka kostnader som föranleds av kreditförsäkringsverksamheten 1992 och 1993 till den del kreditförsäkringsrörelsens egna medel inte räcker till.

När storleken på arbetspensionspremien enligt denna lag fastställs för 1995—1998 beaktas de i denna paragraf nämnda kostnaderna för pensionsanstalterna så som stadgas i 12 § 5 mom.

13 b §

De ansvar för kreditförsäkringar som utgör säkerhet för lån, som är i kraft vid den tidpunkt som nämns i 1 mom., skall minskas i samma förhållande som varje lån enligt lånevillkoren skall avkortas. Om man inte då lånet beviljades har kommit överens om något avkortningsprogram eller om det enligt avkortningsprogrammet återstår lån vid utgången av år 2005, skall ansvaret för kreditförsäkringen

årligen minskas med minst sju procent av det återstående upplånade kapitalet. Ansvar som grundar sig på övriga i 1 mom. avsedda kreditförsäkringar skall årligen minskas med ett belopp som är en tolfedel av det ansvar som var i kraft vid utgången av 1993. Utan hinder av vad som stadgas ovan i detta moment kan kreditförsäkringsgivaren godkänna sådana ändringar i avkortningsprogrammet för lånet och i de övriga villkoren som kan antas minska pensionsskyddscentralens utgifter för kreditförsäkringsverksamheten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Lagens 13 b § 2 mom. träder likväl i kraft den 1 oktober 1994.

Om arbetsgivaren har försummat sin skyldighet att ta en kreditförsäkring enligt de stadganden som var i kraft före den 1 januari 1994, tillämpas 15 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare sådant det löd när denna lag trädde i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 10 juni 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister *Jorma HUUHTANEN*

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/61) 15 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 22 december 1993 (1467/93), och

ändras 13 a § 1 och 3 mom. samt 13 b § 2 mom., sådana de lyder i lag av den 19 november 1993 (979/93), som följer:

Gällande lydelse

13 a §

Till de kostnader för pensionsskyddscentrallen som avses i 12 § 1 mom. 5 punkten kan 1994 och 1995 även räknas belopp som behövs för att täcka kostnader som föranleds av kreditförsäkringsverksamheten 1992 och 1993 till den del kreditförsäkringsrörelsens egna medel inte räcker till.

Hos de pensionsanstalter som avses i 2 mom. kan 1994 förskott uppbäras även för sådana i 1 mom. nämnda utgifter som därpå följande år kan hänföras till kostnaderna för pensionsskyddscentralen.

När storleken på arbetspensionspremien enligt denna lag fastställs för 1994 och 1995 beaktas de i denna paragraf nämnda kostnaderna för pensionsanstalterna så som stadgas i 12 § 5 mom.

Föreslagen lydelse

13 a §

Till de kostnader för pensionsskyddscentrallen som avses i 12 § 1 mom. 5 punkten kan 1995—1998 även räknas belopp som behövs för att täcka kostnader som föranleds av kreditförsäkringsverksamheten 1992 och 1993 till den del kreditförsäkringsrörelsens egna medel inte räcker till.

När storleken på arbetspensionspremien enligt denna lag fastställs för 1995—1998 beaktas de i denna paragraf nämnda kostnaderna för pensionsanstalterna så som stadgas i 12 § 5 mom.

13 b §

De ansvar för kreditförsäkringar som utgör säkerhet för lån, som är i kraft vid den tidpunkt som nämns i 1 mom., skall minskas i samma förhållande som varje lån enligt lånevillkoren skall avkortas, likväl årligen med minst sju procent av lånets återstående belopp. Ansvar som grundar sig på övriga i 1 mom. avsedda kreditförsäkringar skall minskas årligen med ett belopp som är en tolfedel av det ansvar som var i kraft vid utgången av 1993.

De ansvar för kreditförsäkringar som utgör säkerhet för lån, som är i kraft vid den tidpunkt som nämns i 1 mom., skall minskas i samma förhållande som varje lån enligt lånevillkoren skall avkortas. *Om man inte då lånet beviljades har kommit överens om något avkortningsprogram eller om det enligt avkortningsprogrammet återstår lån vid utgången av år 2005, skall ansvaret för kreditförsäkringen årligen minskas* med minst sju procent av det återstående upplånade kapitalet. Ansvar som grundar sig på övriga i 1 mom. avsedda kreditförsäkringar skall årligen minskas med ett belopp som är en tolfedel av det ansvar som var i kraft vid utgången av 1993. *Utän*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

hinder av vad som stadgas ovan i detta moment kan kreditförsäkringsgivaren godkänna sådana ändringar i avkortningsprogrammet för lånet och i de övriga villkoren som kan antas minska pensionsskyddscentralens utgifter för kreditförsäkringsverksamheten.

15 §

Vad i 1 mom. är stadgat om uppbärande av gottgörelse, äge motsvarande tillämpning, då arbetsgivare eller pensionsanstalt uraktlåtitt att upptaga i 13 § stadgad kreditförsäkring.

15 §

(Upphävs 3 mom.)

*Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.
Lagens 13 b § 2 mom. träder likväl i kraft den 1 oktober 1994.*

Om arbetsgivaren har försummat sin skyldighet att ta en kreditförsäkring enligt de stadganden som var i kraft före den 1 januari 1994, tillämpas 15 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare sådant det löd när denna lag trädde i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förut-sätter får vidtas innan den träder i kraft.

